

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 7. avgusta 1878.

Obseg: Razpis 4 državnih štipendij na c. k. viši kmetijski šoli Dunajski. — Najbolji in najcenejši pripomoček zoper snet v pšenici. — Mravlje niso sovražnice, ampak dobrotnice sadnemu drevju. — Gospodarske novice. — Kako naj stariši izrežajo svoje hčerke. — Ali u ali v? — Popotne črtice. (Dal.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razpis 4 državnih štipendij

na c. kr. viši kmetijski šoli Dunajski.

Na c. k. viši kmetijski šoli Dunajski (k. k. Hochschule für Bodenkultur) se oddadó za prihodnje šolsko leto 1878/9 4 državne štipendije po 400 gold., in sicer dve za učence kmetijstva, dve pa za učence gozdarstva.

Prošnje se adresirajo na c. kr. ministerstvo bogočastja in nauka in se zadnji čas do 25. septembra t. l. izročijo rektoratu gori imenovane više šole. Priložiti pa se mora prošnji veljavno spričalo uboštva, spričalo matúre gimnazijske ali višerealkine, pa če ima kdo še kaj družega, kar mu utegne služiti v priporočilo.

Na Dunaji 1. dne avgusta 1878.

Gospodarske skušnje.

Najbolji in najcenejši pripomoček zoper snet v pšenici.

S temi besedami se v časniku „Oesterr. landw. Wochenblatt“ priporoča višnjevi ali kupreni vitrijol (Kupfervitriol) zoper snetjavo pšenico (Weizenbrand).

Sol, ki se višnjev vitrijol imenuje, ni sicer nobena nova stvar, vendar ker jo neki pošten kmetovalec po najnovejših skušnjah v navedenem časniku tako živo priporoča in želi, da bi se to priporočilo tudi v našem časniku razglasilo, zato mu radi spolnujemo željo njegovo in priobčimo tudi v „Novicah“, kar on piše o tej stvari.

Zmirom in zmirom — pravi — se ponavljajo pritožbe, koliko škode vsako leto snet pšenici prizadeva in kako kmetovalci iščejo pomoči, da bi v okom prišli tej nadlogi. Na neki veliki grajščini južno zahodnega Moravskega upotrebujejo višnjevi vitrijol za obrambo pšeničnega snetu s tako izvrstnim vspehom, da se vse čudi. Jaz sam sem se tega prepričal. Ko je na njivah drugih bližnjih posestev snetjave pšenice bilo veliko, ni bilo tukaj nobenega sledú o njej. Na enem imenovanih bližnjih posestev je bilo toliko snetjave pšenice, da je 75 odstotkov pridelka pod zlo šlo, — na polji navedene grajščine pa je bila pšenica čisto zdrava, ker imajo navado, da seme pred setvijo vselej namakajo v vodi, v kateri se je raztopilo nekoliko višnjevega vitrijola.

Take skušnje so pač kažipot vsakemu gospodarju, da v nemar ne pušča toliko koristnega sredstva, ki se rabi tako-le:

V kadí, napolneni z gorko vodo, se raztopi višnjevega vitrijola, ki se v vsaki specerijski štacuni dobi funt po kakih 30 krajc., toliko, da na vedro vode pride malo manj kot 1 funt najfinejšega vitrijola. Pšenično seme se vsuje v koš in ta koš se postavi v kad. Vitrijolova voda razmoči seme v košu in naredi, da, ko se v košu seme premeša, vsa lahka in snetjava zrna splavajo na vrh. Ta zrna se posnamejo od zdravega semena, ki se potem iz koša vzame in na rjuho razgrne, da se posuši. Vsak koš mora najmanj 5 minut se namakati v vitrijolovi vodi.

To je gotovo lahek in dober kup pripomoček, da se gospodarji gotovo rešijo snetjave pšenice.

Tako piše „Oest. landw. Wochenbl.“, s katerim se tudi mi skladamo o tem, da se višnjevi vitrijol že od starodavnih časov prišteva onim sredstvom, ki pripomorejo k obrambi snetu v pšenici. Že leta 1779. namreč je zaslovéla ta sol, katero je Prevost posebno priporočal, vendar treba je gospodarju, ki hoče žito ubraniti snetjavosti, paziti še na marsikaj družega, da mu ne postane žito snetjavo, in to je, da si za setev izbere zmirom popolno zrelo seme, — da raji stareje seme seje, ne pa še le prejšnje leto pridelanega, — da izbere si prav čisto in ne nasmeteno seme in tako, ki je bilo na suhem mestu spravljeno, da žita ne seje na njivo s premladim gnojem in preveč pognojeno itd.

Mravlje niso sovražnice, ampak dobrotnice sadnemu drevju.

Zeló razširjena je kriva misel, kakor o marsikaterih drugih živalih, tako tudi o mravljah, da sadje na drevji kvarijo. Resnica je le to, da lezejo na drevje in zalezujejo raznoteri mrčes, ki ugonobuje sadje, kakor mušice (listne uši), škrlatne uši, gosenične ostanke, njihova jajca itd.

Da so mravlje koristne drevju, je temu med drugim dokaz tudi to, da na Laškem v več krajih nalašč mravlje imajo zato, da z dreves trebijo škodljivi mrčes.

Slavni Ratzeburg trdi, da mravlje pokončujejo mušice, njih ličinke in mešičke, nikdar pa zdravega sadja ne ogrizejo in tudi nikoli zdravih dreves ne ranijo.

Grof H. Attems v časniku „der prakt. Landwirth“ pripoveduje, da v svojem vrtu nalašč velika mravljišča